

مقدمه

در راستای اجرای آیین نامه "نحوه تأسیس واحدهای پژوهشی در دانشگاه‌ها" که در جلسه مورخ ۱۳۹۷،۱۱،۷ شورای گسترش و برنامه ریزی آموزش عالی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری به تصویب رسید و برای تسهیل فرآیند تشکیل واحدهای پژوهشی، اجرای مأموریت‌های پژوهشی و فراهم کردن ملزومات و زیرساخت‌ها، "شیوه نامه اجرایی نحوه تأسیس واحدهای پژوهشی دانشگاه سمنان" به شرح ذیل تنظیم شده است.

دانشگاه سمنان با رعایت قوانین بالادستی و سایر ضوابط و مقررات، مطابق این شیوه نامه، برای رفع نیازهای حال، آینده، نهان و آشکار جامعه و صنعت و در راستای تسهیل فرآیند تأسیس، فعالیت، نظارت، ارزیابی، حمایت و خاتمه فعالیت واحدهای پژوهشی خود اقدام می‌نماید.

ماده ۱- تعاریف و اختصارات

تعاریف و اختصارات در این شیوه نامه عبارتند از:

وزارت: وزارت علوم، تحقیقات و فناوری.

دانشگاه: دانشگاه سمنان.

معاونت: معاونت پژوهش و فناوری دانشگاه.

معاون: معاون پژوهش و فناوری دانشگاه.

عضو هیأت علمی: عضو هیأت علمی دانشگاه.

عضو غیر هیأت علمی: کارکنان شاغل یا بازنشسته دارای حکم کارگزینی دانشگاه و سایر افرادی که با دانشگاه در قالب قرارداد همکاری می‌کنند.

پژوهشگران: نیروی انسانی متخصص شامل عضو هیأت علمی سایر دانشگاه‌ها، عضو هیأت علمی بازنشسته، دانشجوی

تحصیلات تکمیلی (ارشد و دکتری) دانشگاه، محقق پسا دکتری و فارغ التحصیل تحصیلات تکمیلی از دانشگاه معتبر داخلی یا

خارج از کشور، عضو غیر هیأت علمی شاغل (خارج از ساعات اداری) و بازنشسته و متخصصان خارج از دانشگاه.

واحد پژوهشی: انواع ساختارهای پژوهشی با شرایط مندرج در ماده ۳ این شیوه نامه.

پژوهشگر شاخص: عضو هیأت علمی یا پژوهشگر با شرایط مندرج در ماده ۳ این شیوه نامه.

ماده ۲- اهداف ایجاد واحدهای پژوهشی

(۱-۲) استفاده بهینه از نیروی انسانی متخصص برای تشکیل واحدهای پژوهشی کارآمد.

معاون پژوهش و فناوری
دانشگاه سمنان
[Signature]

دبیر هیأت رئیسه
شعبه پژوهش و فناوری
[Signature]
صورت جلسه ۸۴.۵.۵
هیأت رئیسه

- (۲-۲) هدایت فعالیت های پژوهشی به سمت اولویت های پژوهشی و فناوری کشور.
- (۳-۲) ارتقای کیفیت و هم افزایی فعالیت های پژوهشی و فناوری برای تحقق اهداف برنامه های راهبردی مصوب.
- (۴-۲) ایجاد زمینه پژوهش های کلان و میان رشته ای.
- (۵-۲) بستر سازی مناسب برای هدایت پژوهش ها در راستای ایجاد فناوری به منظور پاسخ گویی به نیازهای جامعه و کاربردی شدن دستاوردهای پژوهشی.
- (۶-۲) تنوع بخشی به منابع مالی دانشگاه، با اولویت کسب ثروت از فعالیت های پژوهشی و فناوری.
- (۷-۲) ایجاد هم افزایی به منظور انجام پژوهش های بنیادین، پایدار و ایجاد دانش در یک یا چند حوزه.

ماده ۳- انواع واحدهای پژوهشی

(۱-۳) آزمایشگاه تحقیقاتی / گروه پژوهشی / هسته پژوهشی: هر سه عنوان مفهوم مشابه دارند و از لحاظ ساختاری در یک سطح اند و با تصمیم دانشگاه و متناسب با نوع فعالیت آن انتخاب می شوند.

- آزمایشگاه تحقیقاتی نوعی واحد پژوهشی در حوزه های علوم تجربی است که شرایط، امکانات و زیرساخت های انجام یک یا چند برنامه پژوهشی را فراهم می نماید و در آن چند عضو هیأت علمی با محوریت حل یک مسئله یا محصولی خاص به همراه پژوهشگران دیگر فعالیت می نمایند.

تبصره ۱: تعداد اعضای هیأت علمی حداقل ۲ نفر و حداکثر ۴ نفر با مرتبه علمی حداقل استادیار که حداقل یک نفر به عنوان پژوهشگر شاخص باشد و پژوهشگران حداکثر ۲ نفر می توانند در قالب آزمایشگاه تحقیقاتی، فعالیت نمایند. همچنین از میان اعضای هیأت علمی یک نفر به عنوان مسئول آزمایشگاه تحقیقاتی، توسط اعضا پیشنهاد می شود و با حکم معاونت، در آزمایشگاه تحقیقاتی فعالیت و آن را اداره می نماید.

- گروه یا هسته پژوهشی در حوزه های مختلف علوم با همکاری چند عضو هیأت علمی یا پژوهشگران یک یا چند دانشکده برای اجرای برنامه یا موضوعی پژوهشی خاص تأسیس می شود.

تبصره ۲: تعداد اعضای هیأت علمی حداقل ۳ نفر و حداکثر ۵ نفر با مرتبه علمی حداقل استادیار که حداقل یک نفر به عنوان پژوهشگر شاخص باشد و پژوهشگران حداکثر ۳ نفر می توانند در قالب گروه یا هسته پژوهشی، فعالیت نمایند. همچنین از میان

معاون پژوهشی و فناوری
مهر و امضاء
معاون پژوهشی و فناوری

دبیر هیأت رئیسه
مهر و امضاء
معاون پژوهشی و فناوری

شیوه نامه اجرایی نحوه تاسیس واحدهای پژوهشی دانشگاه سمنان

اعضای هیأت علمی یک نفر به عنوان مسئول گروه یا هسته پژوهشی، توسط اعضا پیشنهاد می شود و با حکم معاونت، در گروه یا هسته پژوهشی فعالیت و آن را اداره می نماید.

تبصره ۳: پژوهشگر شاخص باید حداقل ۲ طرح پژوهشی پایان یافته خارج از دانشگاه و ۱۰ دستاورد پژوهشی (شامل اختراع یا اکتشاف دارای تأییدیه از مراجع ذیصلاح یا مقاله علمی - پژوهشی چاپ شده در نشریات معتبر) داشته باشد.

تبصره ۴: هر عضو هیأت علمی حداکثر می تواند همزمان عضو ۲ آزمایشگاه تحقیقاتی، گروه یا هسته پژوهشی باشد.

(۲-۳) مرکز تحقیقات (پژوهشکده): نوعی واحد پژوهشی با ماهیت بین رشته‌ای یا بین دانشکده‌ای است که از دو یا چند آزمایشگاه، گروه یا هسته پژوهشی تشکیل می شود و بر اساس یک یا چند برنامه پژوهشی فعالیت می نماید. این واحدها با مشارکت دانشگاه با سایر دانشگاه‌ها و دستگاه‌های اجرایی نیز ایجاد می شوند. همچنین از میان اعضای هیأت علمی یک نفر به عنوان مسئول مرکز تحقیقات (پژوهشکده)، توسط اعضا پیشنهاد می شود و با حکم معاونت، در مرکز تحقیقات (پژوهشکده) فعالیت و آن را اداره می نماید.

تبصره ۵: لازم است از میان پژوهشگران شاخص آزمایشگاه، گروه یا هسته پژوهشی، یک نفر به عنوان پژوهشگر شاخص مرکز تحقیقات (پژوهشکده) انتخاب شود.

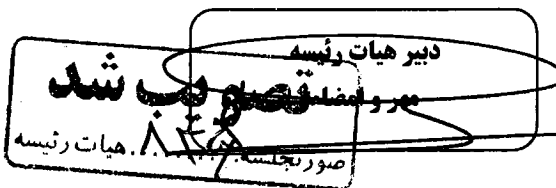
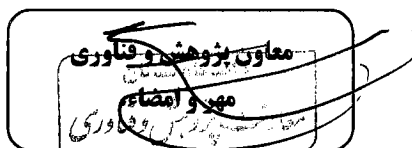
تبصره ۶: نیروی انسانی مورد نیاز هر واحد پژوهشی می تواند در صورت موافقت هیأت رئیسه دانشگاه، از اعضای هیأت علمی و غیر هیأت علمی موجود در گروه‌های آموزشی، برای انجام مأموریت‌های واحد پژوهشی تأمین شود. مسئولیت حوادث در حین انجام خدمات به عهده پژوهشگران بوده و موظف‌اند آموزش لازم قبل از استفاده از تجهیزات دانشگاه را دریافت و نکات ایمنی را رعایت نموده و هرگونه کوتاهی در این خصوص و تبعات ناشی از حوادث حین انجام کار بر عهده وی می باشد.

تبصره ۷: واحدهای پژوهشی می توانند به دو شکل ایجاد شوند:

- واحدهای پژوهشی به صورت مستقل با مدت زمان محدود با هدف فراهم کردن بسترهای لازم به منظور انجام طرح‌های پژوهشی تقاضا محور و اجرای برنامه‌های راهبردی و مأموریت‌های پژوهشی دانشگاه ایجاد می شوند و اعتبار مورد نیاز آنها برای انجام این قبیل فعالیت‌ها در قالب روال معمول طرح‌های پژوهشی برون دانشگاهی تأمین می شود.

- واحدهای پژوهشی به صورت مشترک با دستگاه‌های اجرایی، نهادها و موسسات عمومی دولتی و غیر دولتی و با هدف پاسخ گویی به نیازهای پژوهشی آنها شکل می گیرند. در این حالت اعتبارات مورد نیاز برای راه اندازی و اجرای طرح‌ها در قالب موافقت نامه و قرارداد همکاری به صورت مشارکتی با تأمین منابع مالی از سوی دستگاه اجرایی و ارائه خدمات علمی از سوی دانشگاه فراهم می شود.

تبصره ۸: هرگونه عقد قرارداد واحدهای پژوهشی با سایر دستگاه‌ها، از طریق معاونت انجام می شود.

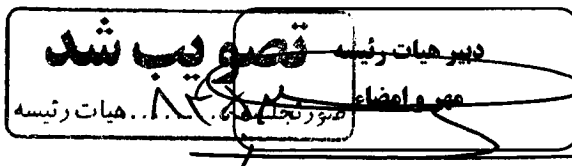
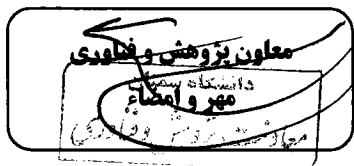

ماده ۴- الزامات ایجاد واحدهای پژوهشی

- (۱-۴) دارا بودن برنامه جامع پژوهشی مبتنی بر اسناد بالادستی، نیازهای محلی، ملی و منطقه‌ای و آینده نگرانه.
- (۲-۴) وجود توانمندی‌ها و مزیت‌های نسبی در دانشگاه برای پاسخ به نیازهای پژوهشی جامعه.
- (۳-۴) عقد تفاهم نامه یا قرارداد همکاری با سازمان‌ها و دستگاه‌های متقاضی اجرای طرح (برای واحدهای پژوهشی مشترک با دستگاه‌های اجرایی، نهادها و موسسات عمومی دولتی و غیردولتی).

ماده ۵- نحوه تاسیس و فعالیت واحدهای پژوهشی

- از آنجایی که انعقاد قرارداد با واحدهای پژوهشی از طریق دانشگاه است از این پس نیازی به کسب مجوز از شورای گسترش و برنامه ریزی آموزش عالی نخواهد بود.
- (۱-۵) اعضای هیأت علمی می‌توانند بر اساس سیاست‌ها، آیین نامه‌ها و دستورالعمل‌های مورد تایید هیأت امنای دانشگاه، با اجرای مراحل ذیل نسبت به تاسیس واحد پژوهشی جدید و یا تبدیل واحدهای پژوهشی قبلی اقدام نمایند:
- (۱-۱-۵) ضرورت ایجاد یک واحد پژوهشی در دانشگاه، با تکمیل کاربرگ شماره یک توسط مسئول واحد و ارائه آن به معاون پژوهشی دانشکده ارزیابی می‌شود.
- در خصوص واحد پژوهشی با هویت بین دانشکده‌ای یا بین پژوهشکده‌ای، تقاضا باید برای معاون پژوهشی دانشکده‌ای که شامل بیشترین تعداد عضو واحد می‌باشد، ارسال شود.
 - نام واحد پژوهشی باید متناسب با نوع واحد و موضوع فعالیت واحد باشد و مشابه گروه‌های آموزشی دانشگاه نباشد. تأیید عنوان واحد پژوهشی به عهده معاونت می‌باشد.
- (۲-۱-۵) طرح و بررسی درخواست در شورای پژوهش دانشکده و ارسال آن به معاونت (در صورت تأیید).
- (۳-۱-۵) بررسی درخواست با مفاد شیوه نامه در حوزه معاونت و ارسال آن به شورای پژوهش و فناوری دانشگاه (در صورت تأیید).
- (۴-۱-۵) طرح و بررسی در شورای پژوهش و فناوری دانشگاه و ارسال آن به هیأت رئیسه دانشگاه (در صورت تأیید).
- (۵-۱-۵) طرح و بررسی در هیأت رئیسه دانشگاه و ارسال آن به معاونت برای ابلاغ نتیجه به متقاضیان.
- (۲-۵) واحدهای پژوهشی دانشگاه، به منظور اجرای قراردادهای پژوهشی می‌توانند از محل درآمدهای اختصاصی، در چارچوب آئین نامه مالی و معاملاتی دانشگاه و آیین نامه اداری و استخدامی از خدمات سایر پژوهشگران مشمول آیین نامه استفاده نمایند.

شیوه نامه اجرایی نحوه تاسیس واحدهای پژوهشی دانشگاه سمنان

(۳-۵) محدوده زمانی فعالیت هر واحد پژوهشی به صورت ذیل می باشد:

- الف - حداقل دوره فعالیت واحد پژوهشی، یک سال از زمان تشکیل واحد می باشد.
- ب - حداکثر دوره فعالیت واحد پژوهشی، دو سال از زمان تشکیل واحد می باشد. در انتهای دوره، مسئول واحد پژوهشی می تواند با ارسال درخواست به معاونت، اقدام به تمدید فعالیت واحد برای دوره دو ساله بعدی نماید.
- ج - تمدید دوره فعالیت واحدهای پژوهشی برای اجرای مأموریت های جدید، با ارائه درخواست مسئول واحد پژوهشی به معاونت، طرح در شورای پژوهش و فناوری دانشگاه اقدام خواهد شد و در صورت موافقت شورای مذکور، برای دوره یکساله بعدی تمدید خواهد شد. در صورت عدم موافقت شورا، ادامه فعالیت واحد پژوهشی مطابق ماده ۱۰ این شیوه نامه خواهد بود.

ماده ۶- منابع مالی و هزینه ها

واحد پژوهشی می تواند طبق مقررات، از محل درآمدهای اختصاصی خود (مطابق تبصره ۷ ماده ۳) برای تأمین نیازهای تجهیزاتی و مالی واحد استفاده نمایند.

- تأسیس هر نوع واحد پژوهشی، نباید بار مالی، استخدامی و بیمه ای برای دانشگاه به همراه داشته باشد.
- تأمین نیروی انسانی هر واحد پژوهشی، در قالب عقد قرارداد پیمانکاری و ارائه بیمه، تنها از محل درآمدهای اختصاصی واحد پژوهشی میسر می باشد.
- پرداخت هزینه های مربوط به تأمین نیروی انسانی و هزینه های جاری واحدها، فقط از طریق درآمد حاصل از انعقاد قرارداد پژوهشی، میسر می باشد. در خصوص تعیین بالاسری درآمد حاصل از انعقاد قرارداد، مطابق قوانین جاری دانشگاه اقدام خواهد شد.
- واحدهای پژوهشی می توانند طبق مقررات، از درآمدهای اختصاصی حاصل از فروش دانش فنی با نظارت دانشگاه استفاده نمایند.
- واحدهای پژوهشی می توانند طبق ضوابط، از منابع مالی جذب شده، هدایا و کمک های خیرین استفاده نمایند.
- کلیه تعاملات مالی واحد پژوهشی با خارج از دانشگاه، از طریق معاونت و بر اساس قوانین و مقررات جاری دانشگاه اقدام خواهد شد.
- کلیه اموال منقول و غیرمنقول واحد پژوهشی متعلق به دانشگاه بوده و در ردیف اموال واحد پژوهشی براساس آیین نامه های مرتبط در دانشگاه طبقه بندی می شوند.

معاون پژوهش و فناوری
دانشگاه سمنان
مهر و امضاء
معاون پژوهش و فناوری

رئیس هیات رئیسه
تصویب شد
مهر و امضاء
رئیس هیات رئیسه
شورای عالی

شیوه نامه اجرایی نحوه تأسیس واحدهای پژوهشی دانشگاه سمنان

ماده ۷- انطباق واحدهای پژوهشی موجود با این شیوه نامه

(۷-۱) آن دسته از واحدهای پژوهشی دانشگاه که قبلاً مجوز تأسیس اخذ نموده‌اند، باید در بازه زمانی دو ساله، خود را با این شیوه نامه تطبیق داده و در صورت وجود پژوهشگران داخلی در این واحدها، ادامه قرارداد با آنها بدون ایجاد تعهد استخدامی و تا رفع نیازهای پژوهشی امکان پذیر می‌باشد.

(۷-۲) کلیه واحدهای پژوهشی وابسته به دانشگاه که دارای مجوز اصولی و قطعی می‌باشند، از این پس تابع این شیوه نامه و مصوبات بعدی هیأت امنای دانشگاه خواهند بود.

(۷-۳) واحدهای پژوهشی دارای مجوز از شورای گسترش و برنامه ریزی آموزش عالی که در حال حاضر به صورت عرضه محور (نوع یک) به مثابه بخشی از ساختار رسمی و قطعی دانشگاه بوده و دارای اعضای هیأت علمی مطابق با پست های سازمانی مصوب هستند، مانند گذشته به فعالیت خود ادامه خواهند داد و از این پس تابع این شیوه نامه و مصوبات بعدی هیأت امنای دانشگاه خواهند بود.

ماده ۸- نظارت و ارزیابی واحدهای پژوهشی

(۸-۱) مسئولیت نظارت بر ایجاد و فعالیت واحدهای پژوهشی بر عهده رئیس دانشگاه است. مسئول واحد پژوهشی موظف است که گزارش عملکرد واحد را در پایان هر سال از آغاز فعالیت به معاونت خود ارائه نماید. شاخص های ارزیابی عبارتند از:

- دارا بودن فعالیت های با ماهیت بین رشته‌ای.
- انعقاد قراردادهای آموزشی، پژوهشی، فناوری، کارآفرینی با خارج از دانشگاه.
- برگزاری کارگاه های آموزشی یا تخصصی راه اندازی آزمایشگاه‌های جدید به صورت گروهی.
- سایر فعالیت‌هایی که در آینده از سوی معاونت قابل ارزش گذاری گروهی باشد.

ماده ۹- حمایت از واحدهای پژوهشی

(۹-۱) به منظور حمایت از تشکیل واحدهای پژوهشی، دانشگاه در فراهم کردن ملزومات، زیرساخت‌ها، تجهیز آزمایشگاه‌ها و استفاده از امکانات آزمایشگاه مرجع، همراه با تخفیفات لازم و در نهایت تقدیر از واحدهای پژوهشی برتر از آن حمایت می‌نماید. (۹-۲) استفاده از فضاهای آموزشی و سایر امکانات دانشگاه برای پیشبرد اهداف واحد پژوهشی بر اساس مقررات جاری دانشگاه بلامانع است.

معاون پژوهشی و فناوری
مهر و امضاء
معاونت پژوهش و فناوری

دبیر هیأت رئیسه
مهر و امضاء
صورت جلسه هیأت رئیسه

(۳-۹) در سال تأسیس واحد پژوهشی، فقط برای یک بار، به پژوهشگر شاخص ۲ امتیاز و به سایر اعضای هیأت علمی ۱ امتیاز پژوهانه تعلق می‌گیرد.

(۴-۹) به منظور پشتیبانی از تشکیل واحدهای پژوهشی، وزارت از واحدهای پژوهشی برتر و پیشتاز دانشگاه که نقش اساسی در توسعه ملی و منطقه‌ای ایفا و در سطح بین المللی اعتبار کسب کنند حمایت می‌کند. بدین منظور در سامانه ارزیابی وزارت، واحدهای پژوهشی بر اساس شاخص‌های عملکردی که هر ساله در وبگاه معاونت پژوهش و فناوری وزارت تعیین می‌گردد، ارزیابی خواهند شد.

(۵-۹) حضور واحدهای پژوهشی مورد تایید دانشگاه در سامانه ارزیابی وزارت اختیاری است و وزارت از واحدهایی که در ارزیابی‌های سالانه در رتبه برتر قرار گیرند، حمایت خواهد کرد.

ماده ۱۰- انحلال واحدهای پژوهشی

(۱-۱۰) واحدهای پژوهشی بر اساس برنامه‌های پژوهشی شکل می‌گیرند و با درخواست مسئول واحد پژوهشی یا پایان یافتن برنامه، نبود نیاز به تداوم فعالیت آنها، عملکرد ضعیف (بر اساس ارزیابی واحد پژوهشی)، گزارش عدم رضایت کارفرما، فعالیت خارج از چارچوب اداری، مالی و حقوقی یا اتمام دوره فعالیت و پس از اعلام واحد نظارت و ارزیابی یا درخواست معاونت، "موضوع تغییر مأموریت یا انحلال واحد" در شورای پژوهش و فناوری دانشگاه بررسی و در صورت تأیید هیأت رئیسه دانشگاه، مأموریت آنها تغییر کرده و یا منحل خواهند شد.

در این شرایط پس از تأیید هیأت رئیسه، اعضای واحدهای پژوهشی شامل هیأت علمی و غیر هیأت علمی دانشگاه که با حکم مأموریت یا انتقال، به واحد پژوهشی منتقل شده‌اند، به سایر بخش‌ها و واحدهای پژوهشی فعال یا در حال تأسیس دانشگاه، انتقال خواهند یافت. بنابراین بایسته است در زمان تأسیس واحد پژوهشی و به کارگیری افراد بدین موضوع توجه شود.

(۲-۱۰) در صورت انحلال مرکز تحقیقات (پژوهشکده)، زیر مجموعه‌های آن طبق روال قبل از ایجاد مرکز تحقیقات بر اساس ضوابط مرتبط، به فعالیت خود ادامه خواهند داد.

(۳-۱۰) در صورت انحلال واحد پژوهشی، باید حساب‌های مالی با معاونت تسویه و امور مرتبط با واحد پژوهشی از سوی معاونت تعیین تکلیف شود.

(۴-۱۰) اگر به دلایلی همانند انصراف، بازنشستگی، تغییر محل خدمت و ...، تعداد اعضا در طی دوره دو ساله تغییر یابد و این موضوع باعث از رسمیت افتادن هویت واحد پژوهشی شود، به واحد پژوهشی دو ماه فرصت داده می‌شود تا با جایگزینی فرد مناسب، این مشکل را حل نماید.

معاون پژوهشی و فناوری
مهر و امضاء
معاون پژوهشی و فناوری

دبیر هیأت رئیسه
مهر و امضاء
هیأت رئیسه

شیوه نامه اجرایی نحوه تاسیس واحدهای پژوهشی دانشگاه سمنان

(۵-۱۰) کلیه اطلاعات، مدارک، اسناد، پرسشنامه‌ها، یافته‌ها و نتایج حاصل از تحقیق متعلق به دانشگاه می‌باشد و اعضای واحد پژوهشی حق انتشار، واگذاری و استفاده از تمام یا بخشی از آن بدون استفاده از نام دانشگاه را نخواهند داشت.

ماده ۱۱ - سایر موارد پیش بینی نشده

سایر موارد پیش بینی نشده در این شیوه نامه، با پیشنهاد معاون و طرح در شورای پژوهشی و فناوری دانشگاه، بررسی و سپس در هیأت رئیسه مطرح و تصمیم گیری می‌شود.

ماده ۱۲ - تصویب و زمان اجرا

این شیوه نامه دارای ۱۲ ماده و ۸ تبصره، در جلسه مورخ ۹۹/۲/۲ شورای پژوهش و فناوری بررسی و در جلسه مورخ ۹۹/۲/۲۱ هیأت رئیسه تصویب و برای بررسی به هیأت امناء دانشگاههای منطقه البرز جنوبی ارسال گردید.

معاون پژوهشی و فناوری
دانشگاه سمنان
معاونت پژوهش و فناوری

دبیر هیأت رئیسه
تصویب شد
هیأت رئیسه